

Відповіді
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на зауваження і рекомендації з подальшого удосконалення ОП викладені у проєкті висновку ГЕР
щодо звіту ЕГ про результати акредитаційної експертизи
освітньо-наукової програми 20238 53117 «Екологія»,
рівень вищої освіти Магістр, спеціальність 101 – «Екологія»,
форма навчання денна

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (далі – Університет) уважно ознайомившись з проєктом експертного висновку галузевої експертної ради щодо підсумків роботи експертної групи із проведення акредитаційної експертизи зазначеної освітньо-професійної програми надає додаткові коментарі, пояснення та обґрунтування.

До розділу 3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

Критерії	Рекомендації ГЕР	Коментар КНУ
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p>	<p>Враховуючи наявність таких практикоорієнтованих дисциплін як "Фандрайзинг та реалізація природоохоронних проєктів", "Менеджмент природних ресурсів", "Екологічний маркетинг", рекомендуємо розглянути можливість більшого залучення до формування цілей та змісту освітньої програми представників саме підприємств, які здійснюють техногенне навантаження на довкілля, а також представників екологічного бізнесу.</p>	<p>Надана рекомендація є недоцільною, оскільки ЕГ було надано підтвердження активної діяльності Університету / ННЦ «Інститут біології та медицини» (далі – Інститут) по залученню роботодавців до реалізації освітньої діяльності у цілому, за даною ОП та роботодавців зазначеного професійного профілю, зокрема. В звіті ЕГ зазначено наступне.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1: <i>«Програму сформовано із залученням здобувачів освіти, представників НПП, роботодавців як науково-дослідних і державних установ, так і громадських організацій в галузі екології... Залучення вказаних стейкхолдерів до процесів формування мети, цілей ОП та її удосконалення має системний характер... Результати навчання, що визначені задля досягнення цілей ОП шляхом реалізації передбачених навчальним планом освітніх компонентів, відображають рекомендації, надані роботодавцями.»</i> - Підкритерій 2 Критерію 1: <i>«Процеси залучення широкого кола стейкхолдерів (здобувачів освіти, роботодавців, представників академічної спільноти) до формулювання цілей і програмних результатів навчання (ПРН) за ОП достатньо повно відображено у відповідних договорах/угодах про співпрацю. Факти залучення стейкхолдерів підтверджено в процесі онлайн зустрічі з представниками роботодавців і здобувачів освіти, які навчаються на ОП... В університеті застосовуються опитувальні анкети, за допомогою яких зацікавлені сторони оперативно можуть надавати свої рекомендації та зауваження на ОП.... Інтереси роботодавців враховані шляхом оптимізації формату вибіркової складової ОП, що забезпечують формування у здобувачів найбільш затребуваних на ринку праці компетентностей. В результаті онлайн зустрічей виявлено, що учасники освітнього процесу та роботодавці</i>

Критерії	Рекомендації ГЕР	Коментар КНУ
		<p><i>беруть активну участь в обговоренні ОП та її окремих компонентів...»</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Підкритерій 3 Критерію 1: <i>«Завдяки системному залученню стейкхолдерів до формування контексту ОП прослідковується чітке дотримання тенденцій розвитку спеціальності, у тому числі з урахуванням спрямованості програми на цілі збереження біорізноманіття як на території Київської області так і в Україні в цілому. Варто зазначити, що галузевою особливістю програм підготовки фахівців у сфері екології є залежність від сучасних надбань науки і техніки. Галузевий контекст та особливості ринку праці ураховано традиційними науково-практичними зв'язками науковців і представників роботодавців різних ЗВО, природоохоронних установ, науково-дослідних інститутів НАН України: Інституту зоології імені І.І. Шмальгаузена, Інституту гідробіології, Інституту еволюційної екології, НПП «Пирятинський» та «Голосіївський», Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, ГО «Українська природоохоронна група», ДКП «Плесо» тощо... ЗВО комунікує з роботодавцями стосовно відповідності підготовки, знань, навичок та умінь здобувачів освіти потребам ринку праці та проводить з ними консультації щодо змісту освіти (зміст освітніх компонентів та практики).»</i> - Підкритерій 3 Критерію 6: <i>«Факт ... регулярності надання роботодавцями відгуків щодо удосконалення ОП та реалізації освітнього процесу, підтверджено ЕГ під час зустрічі з роботодавцями... Окрім того, аналіз документів надав ЕГ можливість підтвердити факт того, що роботодавці беруть участь у круглих столах...»</i> - Підкритерій 2 Критерію 8 <i>«До перегляду й актуалізації ОП залучаються здобувачі вищої освіти, зовнішні зацікавлені експерти – представники потенційних працедавців.»</i> - Підкритерій 3 Критерію 8: <i>«Під час інтерв'ювання фокус-групи роботодавців ЕГ група переконалась, що роботодавці безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості. Це безпосередньо підтвердили самі роботодавці. На сайті факультету оприлюднені рецензії роботодавців із відповідними рекомендаціями (https://biomed.knu.ua/ukreducational-program/ekology/aspirantura.html). Роботодавців залучають до формування та перегляду ОП, спільних нарад, круглих столів, відкритих зустрічей (Протокол №12 від 14.04.2022) що підтверджується договорами та угодами про співпрацю (договір №036/05 від 14.06.2021р. №036/04 від 26.02.2020р, договір про Наукове кураторство між КНУТШ та Національним природним парком «Пирятинським» терміном на 5 років (2023-2027рр.)). Зокрема є звернення від Радника Центру європейської та євроатлантичної інтеграції ДЕА Міндовкілля Петра КАНАНИ про доцільність переглянути програми екологічних курсів, включивши питання проблеми відновлення довкілля і екосистеми після закінчення війни. Професор</i>

Критерії	Рекомендації ГЕР	Коментар КНУ
		<p><i>Гандзюра В.П., у рамках курсу «Системний аналіз якості навколишнього середовища», розширив модуль 2 в якому акцентовано увагу впливу військових дій на довкілля. Доцент Подобайло А.В. запропонував розширити зміст дисципліни «Управління природоохоронними територіями», темою «Шляхи відновлення екосистем у межах ПЗФ, які постраждали внаслідок воєнних дій». Періодично проводяться зустрічі з представниками роботодавців Канівський природний заповідник; Національний природний парк «Пирятинський»; Національний природний парк «Голосіївський»; Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Державне комунальне підприємство «Плесо»; ГО «Екологічна дослідницька станція «Глибокі балки»; СТОВ «Аратта» У відкритому доступі знаходяться рецензії-відгуки завідувача кафедри екології та менеджменту довкілля Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, доктора с.-г. наук, професора Ачасова А.Б., провідного наукового співробітника національного природного парку «Тузлівські лимани», к.б.н. Наталії Брусенцової.»</i></p> <p>- Підкритерій 2 Критерію 9: «базами практик студентів-екологів є: Канівський природний заповідник; Ботанічний сад імені академіка О.В. Фоміна; Національний природний парк «Пирятинський»; Національний природний парк «Голосіївський»; Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України; Інститут гідробіології НАН України; ГО «Українська природоохоронна група»; Державне комунальне підприємство «Плесо»; ГО «Екологічна дослідницька станція «Глибокі балки» СТОВ «Аратта» тощо. <u>Стейкхолдери беруть участь в обговоренні про зміни в ОНП другого рівня вищої освіти (Протокол №12 від 14.04.2022).</u> За даним посиланням є можливість ознайомитись з рецензіями та відгуками зацікавлених стейкхолдерів http://surl.li/etodu, також з проектами ОП, затвердженими ОП та НП. Під час інтерв'ювання стейкхолдери підтвердили участь в обговоренні ОП. Підтверджено факт рецензування ОНП, а також участь в круглих столах. Роботодавці також задіяні не тільки в обговоренні ОНП, але й долучаються до навчального процесу шляхом проведення відкритих лекцій та навчальних практик.»</p> <p>Додатково:</p> <p>- Представники роботодавців залучені до навчального процесу, є головами ЕК, завданням якої є атестація випускників ОП у формі комплексного іспиту за програмою підготовки та захисту випускної кваліфікаційної роботи, є учасниками конференцій та наукових семінарів/гуртків, членами Експертної ради роботодавців, учасниками Програми кар'єрного консультування. Інститут має широку базу установ, з якими укладені договори про співпрацю. Диверсифікація форм співпраці з роботодавцями дозволяє здійснювати ефективний моніторинг їхньої оцінки якості освітньої діяльності за ОП, чому</p>

Критерії	Рекомендації ГЕР	Коментар КНУ
		<p>додатково послуговуються також консультації/відкриті зустрічі/круглі столи.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поглиблення та розширення спектру науково-практичної складової ОП є одним із основних результатів співпраці із роботодавцями: науково-дослідна та виробнича переддипломна практика відбувається, у тому числі, на базі провідних підприємств та установ у сфері екології та охорони навколишнього середовища. Результатом співпраці з роботодавцями стала оптимізація формату вибіркової складової ОП, що послуговується набуттю здобувачами освіти найбільш затребуваних на ринку праці компетентностей. - З метою формування та збереження ефективних зв'язків Університету з роботодавцями, для покращення якості освітніх послуг сформовано Раду роботодавців, як консультативно-дорадчого органу Університету («Положення про ради роботодавців у КНУТШ» http://surl.li/bleal). В Інституті сформована експертна рада роботодавців зі спеціальності 101 «Екологія» (http://surl.li/dyvrx); - В Інституті з успіхом реалізується проєкт «Ваш успішний кар'єрний старт починається з нами», покликаний допомогти ЗО у формуванні професійної кар'єри. В ході відкритих консультативних зустрічей з роботодавцями - представниками провідних організацій/підприємств – партнерів ЗО мають можливість отримати інформацію, що допоможе їм усвідомити власний потенціал у вирішенні питань формування та розвитку професійної кар'єри, визначити можливі напрями посилення власних компетенцій та професійних позицій ще на студентській лаві, зробити самостійний вибір ефективних способів досягнення мети, НПП, гарант ОП – інформацію, що послуговується покращенню якості освітньої діяльності за ОП (http://surl.li/emoao); - Представники роботодавців беруть активну участь в процедурах обговорення/оновлення/вдосконалення освітньої діяльності за ОП, мають можливість висловити свою думку щодо якості освітньої діяльності за відповідною ОП, внести пропозиції щодо її покращення (http://surl.li/bjtrk). - З звіті ЕГ зазначено <i>«ЕГ отримала підтвердження того, що ЗВО залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі та/або представників роботодавців. Зокрема, наук. співробітник ДУ Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі ІГН НАН України канд. тех. наук О. Томченко залучена до викладання дисципліни “Геоінформаційні системи в екології”;</i> виконавчий директор БФ <i>Reli can live Я. Боброва залучена до викладання дисципліни “Фандрайзинг та реалізація природоохоронних проєктів”.</i> Отже, ЕГ встановлено, що ЗВО залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків і представників роботодавців за рахунок проведення ними відкритих занять зі здобувачами, а також проведення екскурсій та пропонування стажувань на власних підприємствах, організаціях й установах.»

Критерії	Рекомендації ГЕР	Коментар КНУ
		<p>Сказане вище беззаперечно доводить, що представники роботодавців залучені не лише до <i>«формування цілей та змісту освітньої програми»</i>, а й до процедур її реалізації.</p> <p>На додаток:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У рамках курсу «Менеджмент природних ресурсів» була здійснена екскурсія на приватне сміттєпереробне підприємство "Kramar recycling" 1 березня 2019 року. Під час екскурсії на підприємстві студенти ознайомилися із різними способами переробки сміття, отримали інформацію щодо небезпечних відходів та їхнього впливу на довкілля (викладач ас. кафедри екології та зоології О. Безсмертна). 2. Студентка 2 року магістратури Дарина Чечко виконує кваліфікаційну роботу за темою «Аналіз впливу діяльності свинокомплексів на атмосферне повітря». В ході переддипломної практики збір матеріалу здійснювався на підприємствах-забруднювачах: ТОВ «Годунівське»; ФГ «Дон»; селянське фермерське господарство «Мрія»; ТОВ «Узнагроінвест»; ДП «Фермиданам» (наукові керівники – проф. кафедри екології та зоології Д. Лукашов та доц. кафедри екології та зоології А. Подобайло). 3. Студенти кафедри екології та зоології у 2018 р. з проєктом «Wildlife shelter» стали призерами конкурсу The Quarry Life Award, що проводиться міжнародною компанією Pr.JSC HeidelbergCement. Реалізуючи природоохоронний проєкт зі збереження біорізноманіття, вони протягом польового сезону працювали в Ольшаницькому кар'єрі в Київській області. Штучні оселі для комах були впроваджені у виробництво як осередок збереження фауни на відпрацьованих ділянках кар'єру. Підсумком проєкту стала дипломна робота Єліни Тодосієнко «Груповання перетинчастокрилих (Hymenoptera) штучних гнізд Ольшаницького кар'єру Київської області» (науковий керівник – ас. кафедри екології та зоології Ю.Проценко). 4. ТОВ «Леляківське», в рамках співпраці з національним природним парком «Пирятинський» залучило студентів під час виробничої практики в червні-липні 2022р. до розробки наукових рекомендацій з сінокосіння та випасання на заплавах луках р. Руда в межах природно-заповідного фонду. <p>Пропозиція - зняти рекомендацію.</p>
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Розглянути можливість зв'язку дисципліни "Фандрайзинг та реалізація природоохоронних проєктів" із ПРО7. Уміти спілкуватися іноземною мовою в науковій, виробничій та соціально-суспільній сферах діяльності.	Надана рекомендація буде реалізована при наступному перегляді Робочої програми навчальної дисципліни.
Критерій 3. Доступ до	Розглянути можливість введення практики додаткового (персонального)	В Університеті визначена процедура підтримки осіб із особливими освітніми потребами. Спеціальний навчально-реабілітаційний супровід і вільний доступ до

Критерії	Рекомендації ГЕР	Коментар КНУ
освітньої програми та визнання результатів навчання	супроводу для осіб, які постраждали внаслідок агресії РФ, зокрема - на нормативному рівні.	<p>інфраструктури Університету передбачений Статутом (http://surl.li/ejyvvh), «Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у КНУ імені Тараса Шевченка» (https://cutt.ly/NfJu23X) та Пам'яткою про правила комунікації із людьми з інвалідністю (http://surl.li/ezzcm), умови доступу до навчання - Положенням про організацію освітнього процесу (https://cutt.ly/NCEfdnn).</p> <p>Відповідно до Статуту та Стратегічного плану розвитку (https://cutt.ly/GU8RJ6s) особам з особливими освітніми потребами надано право вибору форм навчання під час вступу до Університету з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я. Затверджено Концепцію розвитку інклюзивної освіти «Університет рівних можливостей» (https://cutt.ly/EfJu873), мета якої - створення безбар'єрного середовища для отримання освітніх послуг ЗО з особливими потребами (http://www.univ.kiev.ua/news/10709).</p> <p>В Університеті функціонують Університетська клініка (https://cutt.ly/TU8bzxW), Інститут психіатрії (https://cutt.ly/IU8bv7x), Психологічна служба (https://psyservice.knu.ua). До створення психологічно комфортного середовища ЗО долучається інститут кураторства (http://surl.li/eyonc).</p> <p>В звіті ЕГ відмічено:</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7: «До позитивних практик доцільно віднести ... функціонування психологічного центру, керівником якого є психотерапевт.»</p> <p>Підкритерій 3 Критерію 7: «В період воєнного стану в КНУТШ: працює Психологічна служба http://surl.li/badoa. В штаті клініки налічуються спеціалісти, переважна більшість яких мають вчений ступінь та вищу медичну категорію. Керівником психологічної служби є психотерапевт, Президент незалежної асоціації психологів, досвідчений психолог. Також кожен бажачий на сторінці центру може пройти тест на необхідність психологічної підтримки http://surl.li/emhsq. Консультації для студентів та працівників безкоштовні та здійснюються за попереднім записом.»</p> <p>Підкритерій 4 Критерію 7: «У разі виникнення нагальних питань або ситуацій, що потребують миттєвого вирішення є можливість звернутися до студентського парламенту КНУ, гаранта ОНП або написати на «Гарячу лінію» ННЦ «Інститут біології та медицини» http://surl.li/emhtd. Соціальну підтримку здійснює психологічний центр https://t.me/psy_service_knu, https://www.instagram.com/ps.knu/, https://www.facebook.com/psy.service.knu, https://www.youtube.com/@user-yg4fw5qq6c. Під час інтерв'ю здобувачі та студентське самоврядування розповіли про юридичні послуги від юридичної спілки... На сайті ЗВО для реалізації освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки, здобувачам представлено необхідну інформацію».</p>

Критерії	Рекомендації ГЕР	Коментар КНУ
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	<p>Продовжувати поширювати на всі ОК, які реалізуються в рамках ОП, практику навчання та викладання методами активного навчання (наприклад, ділові ігри, мозковий штурм), методами розвитку креативності, критичного мислення тощо, оскільки це додатково сприятиме розвитку soft skills.</p>	<p>Пропозиція - зняти рекомендацію.</p> <p>НПП Інституту широко використовують інноваційні, активні методи навчання в освітній діяльності за ОП, за даною ОП зокрема, що було підтверджено під час роботи ЕГ.</p> <p>В звіті ЕГ відзначає:</p> <p>Підкритерій 6 Критерію 2: <i>«Під час роботи ЕГ встановила, що соціальні навички (soft skills) за ОП формуються за рахунок застосування інноваційних й активних методів навчання (робота в команді, дискусії, ділові ігри, опрацювання ситуаційних кейсів, презентації). В результаті вивчення дисциплін ОК01, ОК02, ОК3, ОК8 формуються компетентності ЗК07, ЗК08, ФК05, ФК06 та забезпечується формування відповідних програмних результатів навчання. Зокрема формуються такі соціальні компетентності, як вміння генерувати нові ідеї, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел тощо. Освітній процес супроводжується проведенням різноманітних культурних заходів, організацією тематичних екскурсій, наукових конференцій, що значно розвиває креативне мислення здобувачів та формує соціальні навички. При вивченні зазначених ОК здобувачі мають можливість набутти певних soft skills за рахунок командної роботи, виконання робіт проектного типу, критичного оцінювання відомих методів та рішень за конкретною темою. Також здобувачі вищої освіти набувають соціальних навичок шляхом участі у студентському самоврядуванні, гуртках і житті університету, залучення до волонтерської діяльності, неформальної освіти тощо. Під час спілкування ЕГ з гарантом ОП та академічним персоналом отримано інформацію, що останні значну увагу приділяють проведенню різноманітних форм занять і контрольних заходів: бесіда, дискусія, підготовка і захист проектів, розгляд кейсів, ситуаційних завдань з проблемних питань, аналіз конфліктних ситуацій, робота у командах, що дозволяє їм набутти необхідних навичок. Інтерв'ювання роботодавців дозволило ЕГ встановити, що в цілому роботодавці задоволені рівнем набутих здобувачами соціальних навичок.»</i></p> <p>Підкритерій 1 Критерію 4 <i>сильними сторонами та позитивними практиками ОП, що акредитується є: широке широке використання викладачами інноваційних методів навчання...»</i></p> <p>Підкритерій 1 Критерію 7: <i>«ЕГ встановила, що ЗВО має сприятливе середовище та умови для набуття здобувачами певних soft skills комунікації у командній роботі, виконання проектів, критичного оцінювання методів і рішень, відповідальність за прийняті рішення тощо.»</i></p> <p>На додаток, повідомляємо наступне.</p> <p>1. Дисципліна «Управління природоохоронними територіями». На практичних заняттях за темою «Охорона природно-заповідної території» студенти беруть участь у рольовій грі «Інспектор – порушник». Сценарій розроблений доц. кафедри екології та зоології А. Подобайлом та апробований на курсах підвищення кваліфікації</p>

Критерії	Рекомендації ГЕР	Коментар КНУ
		<p>працівників служби охорони природно-заповідного фонду у Канівському природному заповіднику в 2008-2012 рр. в рамках проекту ПРООН «Зміцнення управління та фінансової стійкості природоохоронних територій України».</p> <p>2. Дисципліна «Фандрейзинг та реалізація природоохоронних проєктів». На практичних заняттях за темою «Мотивація місцевих донорів» студенти беруть участь у діловій грі «Відчуй себе донором». Сценарій розроблений доц. кафедри екології та зоології А. Подобайлом та апробований на курсах підвищення кваліфікації для працівників відділів екологічної просвіти та рекреації національних природних парків України, що проводилися Державною екологічною академією післядипломної освіти та управління 16-25 жовтня 2018 року.</p> <p>3. Дисципліна "Екологічна стандартизація та сертифікація". Практичні заняття за темами "Сертифікація системи екологічного менеджменту на відповідність вимогам стандарту" та "Сертифікація системи енергетичного менеджменту на відповідність вимогам стандарту" проводяться у формі ділової гри «Сертифікаційний аудит підприємства на відповідність вимогам стандартів ISO 14001 та ISO 50001» з розглядом конкретних виробничих ситуацій. Сценарій розроблений ас. кафедри екології та зоології С. Карлащук.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p>	<p>Рекомендуємо у силабусах / програмах / вказівках до відповідних ОК дослідницького характеру увести окремі розділи, присвячені питанням академічної доброчесності.</p>	<p>Університет вважає таку рекомендацію недоцільною – жодні лекційні курси чи розділи в них нездатні прищепити будь-кому академічну культуру, у тому числі в питаннях академічної доброчесності – здобувачі мають бачити що цю культуру сповідують науково-педагогічні працівники і знати що порушення правил академічної доброчесності неухильно караються.</p> <p>Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності закріплені у Положенні про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка (https://cutt.ly/NCEfdnn). Їх послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації ОП (відповідальність несуть здобувачі освіти і НПП).</p> <p>Університет популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.</p> <p>В Університеті діє «Положення про систему виявлення та запобігання академічного плагіату у КНУ імені Тараса Шевченка» (https://cutt.ly/9U3oRVY), яке передбачає обов'язкову перевірку кваліфікаційних робіт на наявність академічного плагіату, Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності у КНУ імені Тараса Шевченка (http://senate.univ.kiev.ua/?p=2104).</p> <p>Функціонує Постійна комісія Вченої ради з питань етики (http://senate.univ.kiev.ua/?p=1073), яка займається питаннями забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності та своєчасного реагування на їх порушення відповідно до норм Етичного кодексу університетської спільноти КНУ імені Тараса Шевченка (https://cutt.ly/lgd3MPH): ухвала ВР КНУ імені Тараса Шевченка «Про репутаційну політику КНУ» (http://senate.univ.kiev.ua/?p=937), ухвала ВР КНУТ імені Тараса Шевченка «Вимоги етичної компетентності та</p>

Критерії	Рекомендації ГЕР	Коментар КНУ
		<p>запобігання неетичної поведінки представників університетської спільноти» (http://senate.univ.kiev.ua/?p=1733).</p> <p>ЗО завчасно ознайомлюються із правилами дотримання академ. доброчесності, що будуть використані під час навчання, процедурою контролю за їх виконанням та наслідками порушення. Регулювання цих питань здійснюється у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу (https://cutt.ly/NCEfdnn), Положення про забезпечення дотримання академ. доброчесності у КНУ імені Тараса Шевченка (http://senate.univ.kiev.ua/?p=2104), Порядку проведення семестрового оцінювання та підсумкового семестрового контролю в ННЦ «Інститут біології та медицини» (https://cutt.ly/JU3LOWr).</p> <p>Для протидії порушенням академ. доброчесності застосовуються ефективно діючі технологічні рішення (про що детально йшлося в звіті самооцінювання та під час роботи ЕГ). Протидія порушенню академ. доброчесності, скажімо, забезпечується Системою виявлення та запобігання акад. плагіату в текстах працівників та ЗО в Університеті (https://cutt.ly/Fgd3Ty8) та Положенням про систему виявлення та запобігання акад. плагіату у КНУ імені Тараса Шевченка (https://cutt.ly/9U3oRVY). Перевірка текстових документів на наявність запозичених частин тексту здійснюється із застосуванням онлайн-сервісу <i>Unichec</i> (наук. керівником та відповідальною особою на кафедрі).</p> <p>Інформування ЗО щодо правила дотримання академ. доброчесності, що будуть використані під час навчання, процедурами контролю за їх виконанням та наслідками порушення, здійснюються системно: викладення відповідної інформації у вільному доступі (всі унормувальні документи представлені на сайті Інституту (http://surl.li/bjtvnm)), відкриті зустрічі гаранта ОП із ЗО, інформування НПП (критерії та методи оцінювання, критерії виставлення оцінок, а також форма проведення підсумкового контролю, особливі вимоги щодо процедури проведення та засоби контролю доводяться до відома здобувачів ВО на початку опанування ОК, інформування науковими керівниками (консультування ЗО щодо процедур контролю/правил написання наукових робіт з акцентом на доброчесність, самостійність, коректність використання першоджерел), кураторами груп, студкураторами (Положення про кураторів академічних груп ННЦ «Інститут біології та медицини» (http://surl.li/eyonc), Студ. парламентом (http://sp.knu.ua), а також шляхом заохочення за успіхи в навчально-наук. діяльності. Підставою для застосування заохочень до ЗО є, зокрема, вагомі персональні досягнення (https://cutt.ly/VU39Szi), можливість яких у процесі власного наук. пошуку, представлення результатів своїх досліджень на конференціях та їх публікації у провідних наук. виданнях мотивує ЗО дотримуватися норм академ. доброчесності.</p> <p>На додаток, в звіті ЕГ підкреслює:</p> <p>- Підкритерій 4 Критерію 5: «Здобувачі обізнані щодо поняття «академічна</p>

Критерії	Рекомендації ГЕР	Коментар КНУ
		<p><i>добросесність», процедури перевірки на наявність плагіату, максимально допустимого відсотку запозичень при написанні певних робіт, а також важливості дотримання принципів академічної добросесності.»</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>«У контексті Критерію 5 сильними сторонами та позитивними практиками ОП, що акредитується є участь КНУ імені Тараса Шевченка у міжнародних проєктах спрямованих на впровадження принципів академічної добросесності в практику вищої освіти України і популяризація їх результатів серед учасників освітнього процесу.»</i> <p>Пропозиція - зняти рекомендацію.</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси</p>	<p>Рекомендуємо розробити вкладку на сайті Інституту, в якій буде зосереджено посилання на всі профілі у наукових мережах викладачів.</p>	<p>Університет має повне і беззаперечне право вирішувати самостійно питання вибору форми та методу оприлюднення зазначеної інформації.</p> <p>Для забезпечення ефективного доступу до всесічної інформації про НПП для всіх зацікавлених осіб на сторінках кафедр (до прикладу, кафедри екології та зоології: http://surl.li/fbjif) офіційного сайту ННЦ «Інститут біології та медицини» представлена наступна інформація про кожного викладача: посада, звання, наукові інтереси, перелік навчальних дисциплін, що викладаються, а також CV українською та англійською мовами (до прикладу, http://surl.li/fbjjb та http://surl.li/fbjjg; http://surl.li/fbjjp та http://surl.li/fbjjs; http://surl.li/fbjjx та http://surl.li/fbjkc), що містять інформацію і зазначеного спрямування.</p> <p>Пропозиція - зняти рекомендацію.</p>
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p>	<p>Продовжувати розвивати матеріально-технічну базу, зокрема за рахунок міжнародного співробітництва.</p>	<p>Надану рекомендацію вважаємо загальною, справедливою для будь-якої програми у будь-якому ЗВО.</p> <p>Додатково нагадаємо - в звіті ЕГ підкреслено:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Підкритерій 1 Критерію 7: <i>«Під час онлайн зустрічей ЕГ зі здобувачами освіти, представниками студентського самоврядування зафіксовано достатній рівень задоволеності МТБ ЗВО.»</i> - Підкритерій 3 Критерію 4: <i>«Спільні наукові дослідження здобувачів вищої освіти та викладачів проводяться за допомогою матеріально-технічної бази КНУ імені Тараса Шевченка та організацій-партнерів.»</i> <p>Розвиток матеріально-технічної бази здійснюється постійно, у тому числі, за спонсорської підтримки вітчизняного та закордонного наукового, освітнього та бізнес-сегменту.</p> <p>До прикладу, за даною ОП:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Благодійний фонд «Peli can live» за підтримки Міжнародної юридичної компанії Arzinger в 2019-2021 році здійснював фінансову підтримку студентської екологічної експедиції в національний природний парк «Пирятинський» в рамках проєкту «Могутній світ дубів», що має на меті відновлення корінних деревостанів. Кошти були використані для придбання пального, медичного страхування студентів та викладачів, покриття 50% витрат на харчування. В 2021 році було придбано душову кабінку для забезпечення комфортного перебування

Критерії	Рекомендації ГЕР	Коментар КНУ
		<p>студентів в польовому таборі.</p> <ul style="list-style-type: none"> - В рамках реалізації проекту «Implementation of the measures to restore and manage natural habitats in the national nature park “Pyriatynskiy” (Central Ukraine)» за підтримки фонду Rufford Foundation у 2016 р. на кафедрі екології було придбано проектор EPSON EB-X11H, який використовується в навчальному процесі. Керівник проекту доц. О.Абдулоєва. - В рамках реалізації проекту «Preservation Of Floodplain Landscapes From Human-Made Impact Within The National Nature Park ‘Pyriatynskiy’, Dniro River Basin, Ukraine.» за підтримки фонду Rufford Foundation у 2013 р. на кафедрі екології було придбано проектор EPSON EB-X92, та 5 біноклів Bushnell, які використовуються в навчальному процесі. Керівник проекту доц. О.Абдулоєва.
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p>	<p>Можливо було б доцільно більш конкретно висвітлювати практику внутрішнього забезпечення якості освітньої програми на сайті з метою спостереження за динамікою розвитку ОП.</p>	<p>На офіційному сайті ННЦ «Інститут біології та медицини» викладено повний спектр інформації, що висвітлює всі складові освітньої діяльності як в цілому, так і за даною ОП, зокрема.</p> <p>Так, на сайті Інституту, крім сторінки «Система забезпечення якості освіти» (http://surl.li/emmyy) (на якій представлено: опис внутрішньої системи забезпечення якості освіти з переходами на сторінки відповідних суб'єктів діяльності на кожному з рівнів зазначеної системи, база унормувальних документів (до прикладу, база внутрішніх документів http://surl.li/bjtvn), академічна мобільність (http://surl.li/fbjry), моніторинг освітньої діяльності за ОП (опитувальники стейкхолдерів / відкрите обговорення, отримання відгуків/пропозицій/зауважень на проекти ОП/діючі ОП (http://surl.li/bjtrk); опитувальники здобувачів освіти щодо викладання певної навчальної дисципліни (http://surl.li/fbjsh), співпраця з роботодавцями (експертні ради роботодавців http://surl.li/dyvrx, Програма кар'єрного консультування «Ваш успішний кар'єрний старт починається з нами» http://surl.li/emoao), документи, що унормовують процедури укладання описів ступеневих освітніх програм, їхній розгляд, затвердження, перегляд та внесення змін (http://surl.li/fbikh), SWOT-аналіз внутрішньої системи забезпечення якості ННЦ «Інститут біології та медицини» Київського національного університету імені Тараса Шевченка (http://surl.li/fbjvd), активно функціонують сторінки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Анонси подій» (https://cutt.ly/5IkYU1V); - «Останні новини»(https://cutt.ly/qIkY2gC); - «Про Інститут» (Історія та сучасність, Адміністрація, Вчена Рада, Науково-методична комісія, Профбюро, Адміністративно-господарча ділянка, Ботанічний сад ім. акад. О.В. Фоміна, https://biomed.knu.ua/about-us.html); - «Вступникам» (Правила прийому до КНУ імені Тараса Шевченка у відповідному році, терміни прийому заяв і документів, порядок проведення конкурсного відбору та зарахування на навчання, Програми іспитів та співбесід для вступників за освітніми програмами, графіки проведення Днів відкритих дверей, гуртожиток (http://surl.li/fbjxy);

Критерії	Рекомендації ГЕР	Коментар КНУ
		<p>- «Школярам» (Всеукраїнська олімпіада КНУ з біології, Всеукраїнська біологічна школа, Всеукраїнська біологічна школа вихідного дня, Всеукраїнський біологічний турнір, Всеукраїнська учнівська олімпіада з біології, Міжнародна олімпіада з біології, «Університет майбутнього» освітньо-науковий проєкт для школярів http://surl.li/fbjxz);</p> <p>- «Блоки освітніх програм» (за кожною освітньою програмою: опис освітньої програми, робочі програми освітніх компонент, кар'єрний старт, «Гаранти освітніх програм» http://surl.li/eabfy);</p> <p>- «Кафедри» (Про кафедру, Історія, Співробітники (навчальні дисципліни, що викладаються, сфера наукових інтересів, контактна інформація, SV), Освітня діяльність, Анотації навчальних дисциплін, бібліотека навчально-методичної літератури, виданої викладачами кафедри, анотації кваліфікаційних робіт випускників кафедри http://surl.li/eabfn);</p> <p>- «Студентам та аспірантам» (Загальна інформація, Бакалаврам, Магістрам, Аспірантам, Заочна форма навчання, Студентське самоврядування, Дистанційне навчання (включно: графіки навчального процесу, розклади занять та консультацій, атестаційних тижнів (сесій) та можливі зміни у них;) http://surl.li/fbjyx);</p> <p>- Науково діяльність: «Наші конференції» http://surl.li/fbjzc; Конкурси та олімпіади http://surl.li/fbjzh, наукові проєкти; тощо.</p> <p>Інформація, викладена на сайті Інституту постійно оновлюється. В Інституті сформована група інформаційного забезпечення освітньої діяльності. Крім того Інститут активно підтримує свою сторінку на Facebook https://www.facebook.com/bioknu/, та YouTube каналі (викладено, зокрема, відеоматеріали про кафедри Інституту, матеріально-технічну базу тощо) http://surl.li/fbjzs.</p> <p>Вибір системи представлення інформації на сайті Інституту – результат відкритого обговорення адміністрації, ЗЗО, НПП. Обрана форма візуалізує консенсусні преференції всіх учасників освітнього процесу.</p> <p>З огляду на сказане вище, рекомендація <i>«більш конкретно висвітлювати практику внутрішнього забезпечення якості освітньої програми на сайті»</i> є недоцільною.</p>
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність</p>	<p>Розробити англomовну версію сайту Навчально-наукового центру "Інститут біології та медицини".</p>	<p>Ефективний інформаційний менеджмент освітньої діяльності передбачає чітке розуміння характеру цільової аудиторії (у тому числі врахування мовного вектору). Освітня діяльність ННЦ «Інститут біології та медицини» окреслена ОП, здобувачі освіти на яких отримують освітні послуги українською мовою (в тому числі іноземні студенти, що можуть вступати на зазначені ОП з українською мовою навчання/викладання). Єдиною ОП з англійською мовою навчання/викладання є ОП «MEDICINE», а отже тільки за цією ОП цільовою аудиторією є аудиторія англomовна. Інформація для потенційних вступників та ЗО за цією ОП викладена на сайті</p>

Критерії	Рекомендації ГЕР	Коментар КНУ
		Інституту англійською мовою: http://surl.li/fbkff).